

# Smittnytt Sörmland



## Innehåll

- Ny medarbetare
- Ny på jobbet
- Covid-19
- Influensavaccinering 2020/2021
- Influensasäsongen 2021-2022
- TBE
- Årsstatistik
- Vårdhygien
- Hygienuppföljning
- Kommande utbildningar

## Ny medarbetare

Smittskydd/Vårdhygien välkomnar en ny medarbetare, Kajsa Saleem som ersätter Caroline Lundh som STI-samordnare. Vi tackar Caroline för hennes insats och önskar henne lycka till med sitt uppdrag som verksamhetsutvecklare för ungdomsmottagningarna i regionen.

*Jag heter Kajsa Saleem och påbörjar min tjänst som STI-samordnare i Region Sörmland den 4 april. Ser verkligen fram att börja min tjänst. Jag kommer från en tjänst som Utvecklingsledare för jämställdhet på Länsstyrelsen i Örebro. Jag är en människorättsjurist som dessförinnan arbetat med mina hjärtefrågor som är barns rätt till hälsa, hiv frågor samt SRHR inom ideell sektor såväl nationellt som internationellt. I Sverige har jag bl.a. arbetat på Läkare i Världen där jag arbetade för en jämlik hälsa för olika migrantgrupper så som t.ex. MSM och personer som har sex mot ersättning. Internationellt har jag arbetat med barn som lever med hiv i Zambia samt utsatta flickors rätt till SRHR information i Pakistan. Förövrigt är mina intressen att resa, träna och laga mat.*

## Ny på jobbet

Anne Flormaelen Reeves är också ny på jobbet. Vår nya smittskyddssjuksköterska började den 10 januari 2022 och berättar om hur de första månaderna tett sig:

*Jag fick frågan "Hur är det är det att vara ny medarbetare på Smittskydd/Vårdhygien?" Det första som slog mig; Oj, vad spännande det är, men så svårt. Så mycket att lära sig, både om alla diagnoser och all administration. Arbetet är så vitt skilt från det jag gjort förut i mina över 30 år som sjuksköterska på vårdavdelning och anesthesi samt inom kommun och vårdcentral. Så nu står jag här inför en stor utmaning att arbeta med något helt annat, kul.*

*Att komma in på den här enheten är som att komma in i en helt annan värld. En enhet som man inte har varit i kontakt med tidigare. Inte hade jag en aning om att det finns så mycket arbete runt de anmälningspliktiga/allmänfarliga sjukdomarna. Jag har ju stött på en del av sjukdomarna på mina arbetsplatser, framför allt under mina år på infektionsavdelning, men då har det handlat om att vårda patienten inte det administrativa och spårande. Ser så fram emot att lära mig nya saker dag för dag i denna, för mig, nya spännande värld.*

*P.S. Blir så glad när jag har pratat med smittskyddssjuksköterskor i andra regioner, att även de känner sig nya efter att ha arbetat i ett år. Då känns det ok att jag också fortfarande känner mig ny efter mina 3 månader på smittskyddsenheten. D.S.*

## Covid-19

I Sörmland har vi från början av pandemin februari 2020 fram till och med 31 december 2021 diagnosticeras 30 910 fall av covid-19. Efter att ett muterat virus, omikron, började spridas vid jultid 2021 så ökade smittspridningen supersnabbt så på några månader fördubblades antalet fall så vi har totalt upptäckt 62 900 fall fram till den 24 mars 2022.

Provtagning, analysering på laboratoriet och smittspårningen har varit utmaningar under denna pandemi. Regionen har fått öka kapaciteten snabbt när viruset orsakat många sjukdomsfall. All personal har ställt upp och arbetet intensivt och hängivet. Inte minst smittspårningen har varit utmanande och svår att hinna med när vi upptäckt tusentals fall vissa veckor.

Sars-CoV-2 viruset har muterat flera gånger och de nya virusen har spridit sig allt snabbare. Wuhan, alfa, delta och senast omikron har spridits i Sverige. Omikron virus varianten som tog över efter julen 2021 orsakade en enorm smittspridning i befolkningen. Trots att regionen kunde testa 30 000 personer per vecka så räckte det inte till för att mätta behovet av analyser så att alla med luftvägssymtom kunde testas. Omikrons våldsamma framfart gjorde att vi fick flera personer inlagda på sjukhus men inte så många som behövde avancerad sjukvård. Orsakerna till det mildare utfallet är flera.

För det första så orsakar Omikron svår sjukdom hos färre personer än vad tidigare virusvarianter gör. För det andra har det visat sig att vaccination inom 4 månader ger ett gott skydd till alla mot svår sjukdom. Eftersom vi vaccinerat så flitigt i Sverige och i Sörmland så skyddades många av de sköraste mot svår sjukdom.

Vaccinationsinsatsen pågår fortfarande och vi ser nu att en av Omikrons varianter, BA.2. sprider sig snabbt i Europa och orsakar många sjukdomsfall och många inläggningar på sjukhus i andra länder. Tyvärr börjar skyddseffekten minska snabbt efter cirka 4 månader efter en genomgången covid-19 infektion eller efter en vaccination. Det innebär att vi behöver fylla på med flera vaccindoser.

Personer med immunbrist rekommenderas fler vaccindoser än de med normalt immunsvär.

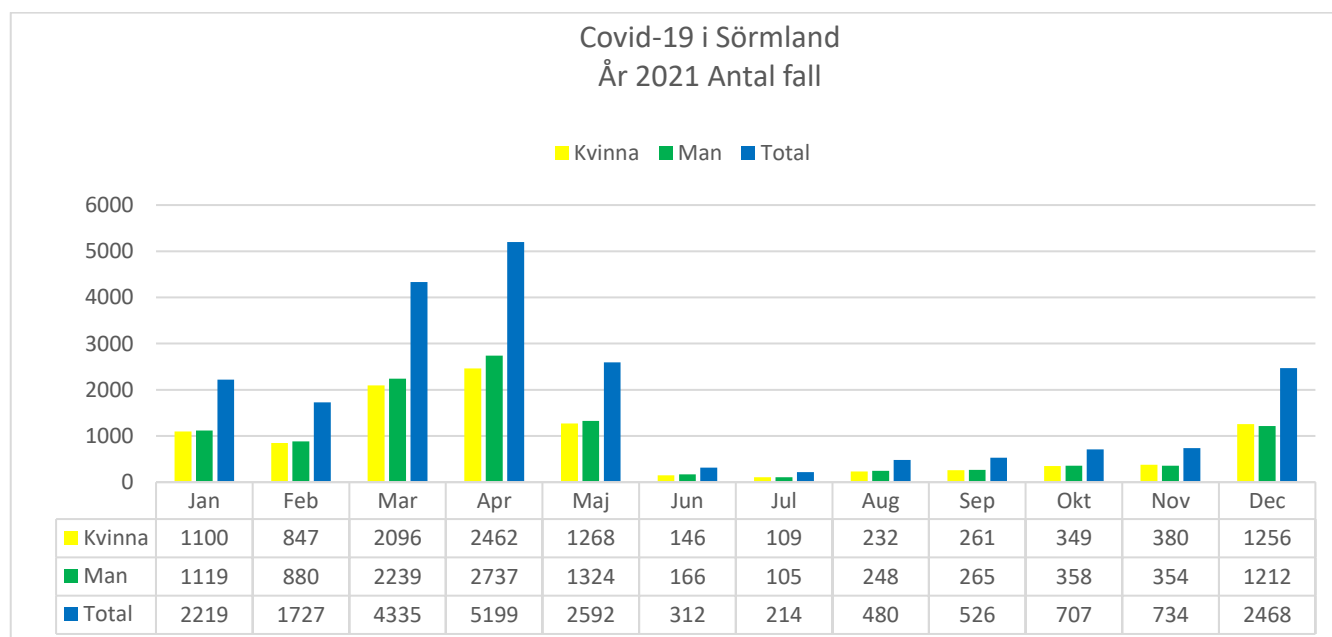
De allra äldsta och de som bor på SÄBO för äldre och de som har hemtjänst har erbjudits en fjärde vaccindos mot covid-19.

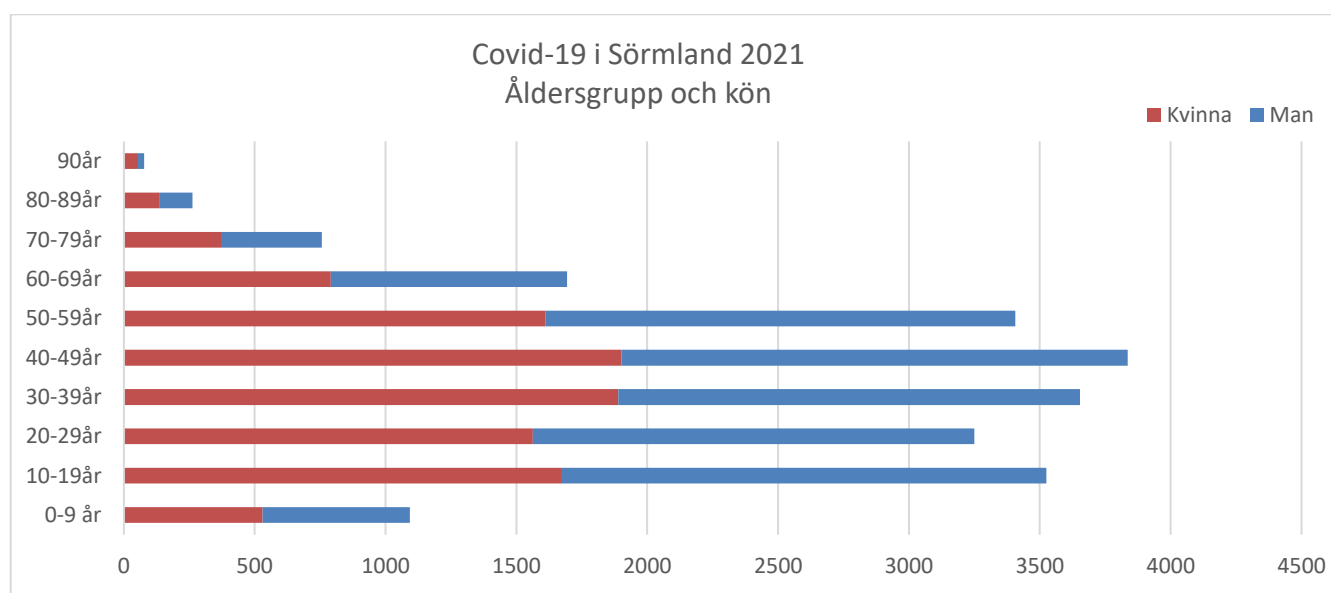
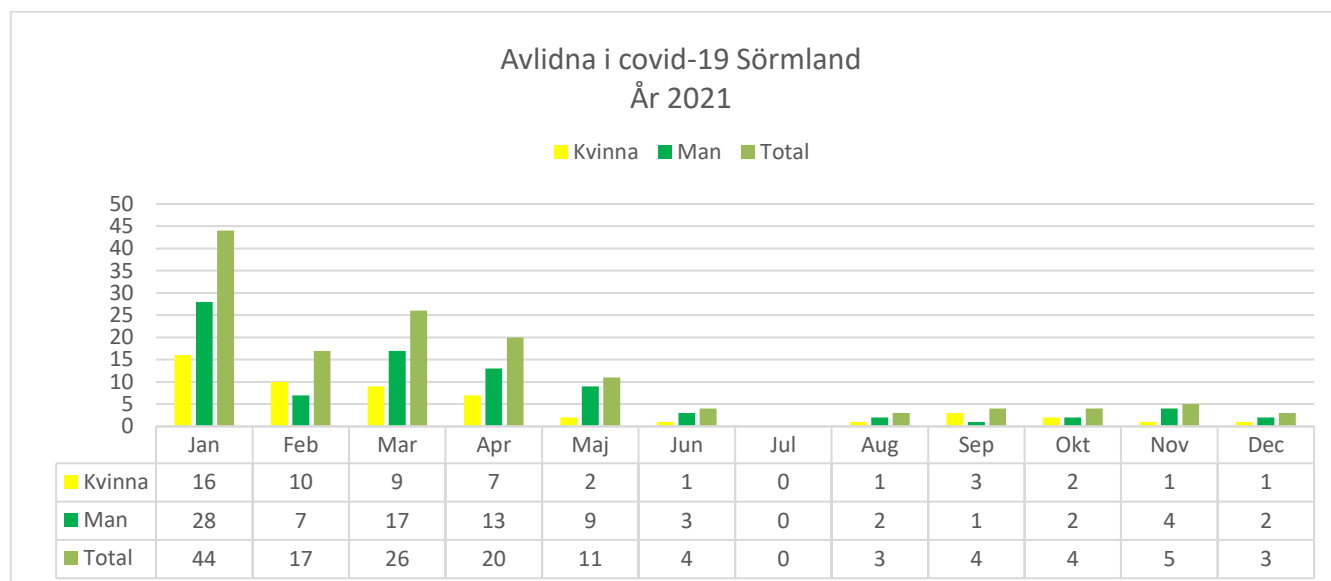
Under april månad erbjuds alla som fyller 65 år under 2022 en fjärde dos för att minska risken för svår sjukdom under våren och sommaren.

Regionen planerar för att kunna erbjuda ännu fler doser under hösten och vintern.

Den 1 april ändrar riksdagen klassificeringen av covid-19 från allmänfarlig och samhällsfarlig till anmälningspliktig och smittspårningspliktig. Smittspårning ska ske i sjukvård och omsorg där sköra personer vistas.

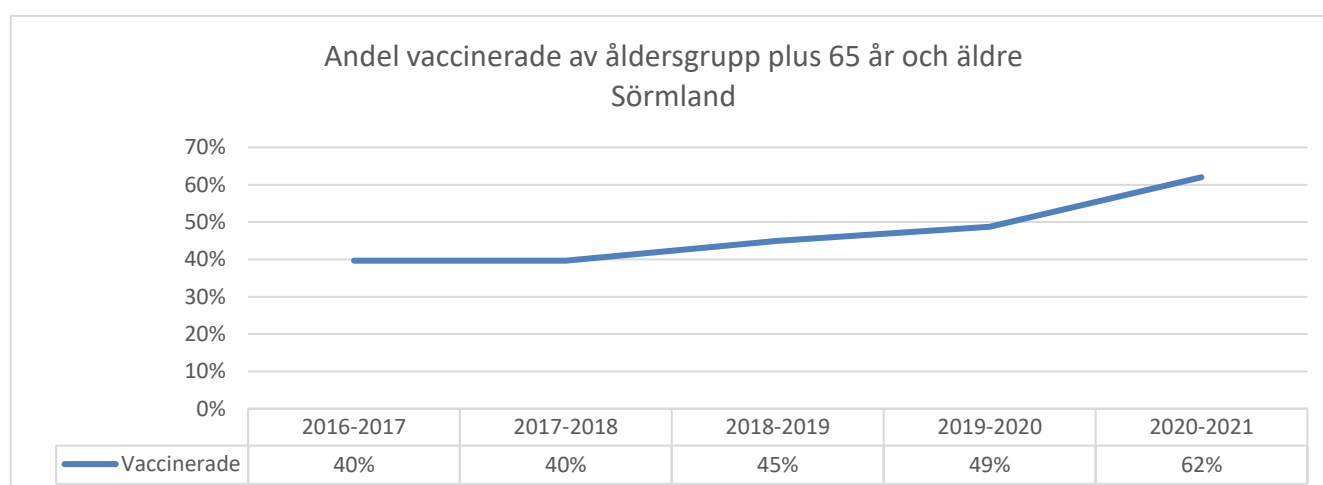
Viruset är fortsatt farligt och vaccination och skyddsrutiner kommer att behövas även framöver.





## Influensavaccinering 2020-2021

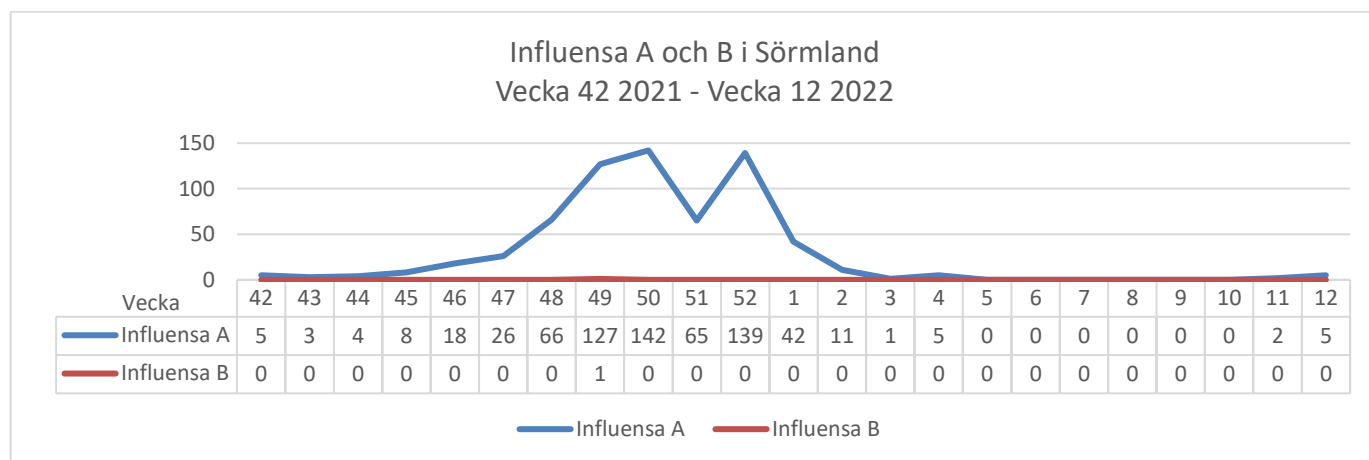
Andelen som vaccinerats mot säsongsinfluensa i Sörmland i åldersgruppen sextiofem år och äldre ökade till 62% vilket är bra, medeltal för riket är 60%. Se även täckningsgrad för åren 2016-2021 för Sörmland i graf nedan.



## Influensasäsongen 2021-2022

Idag uppgår det till 668 positiva influensa A fall i Sörmland, endast ett influensa B fall rapporterat under hela säsongen. Flertalet av fallen inträffade under veckorna 47-1, därefter endast enstaka fall.

Influensaaktiviteten är nu låg i Sörmland. Fortsatt övervakning sker regionalt, nationellt och i världen. I Skandinavien var influensaaktiviteten fortsatt låg. Antalet laboratorieverifierade fall har ökat senaste tre veckorna i Danmark och under vecka 9 rapporterades 483 fall av influensa. Denna aktivitet är dock betydligt lägre jämfört med vad som brukar ses denna tid på året. I Norge rapporterades 152 fall av influensa vecka 9, något fler fall än föregående veckor. I Danmark och Norge fortsätter ökningen av Influensa. I Skåne ser man också en ökning av antalet influensafall som söker sjukvård. En liten ökning har även skett i Värmland, Halland och Blekinge. Vi ser en antydd ökning av fall i Sörmland. I övriga Europa har antalet fall minskat succesivt i januari, för att sedan vara på en relativt oförändrad nivå. Det har gått så lång tid efter vaccination så att vaccinet inte längre ger något skydd. Vid influensa hos riskgrupp patient rekommenderas antiviral terapi.

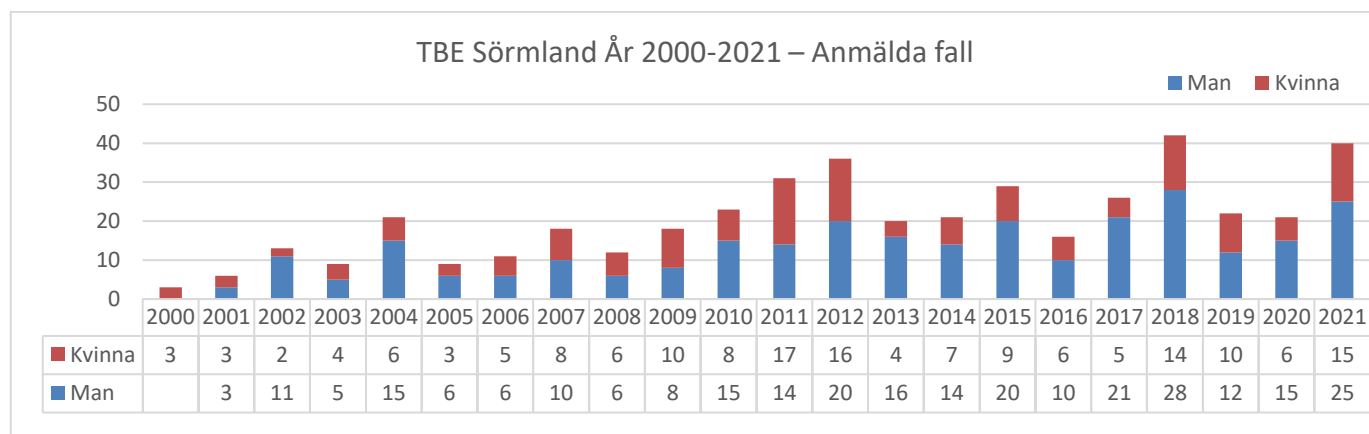


## TBE (Tick Borne Encephalitis)

Under åren 2020 och 2021 pågick pandemin av covid-19 över hela världen. Många åtgärder vidtogs med syfte att minska smittspridningen av covid-19, vilket hade olika påverkan på andra smittsamma sjukdomar.

Vaccinationer avseende TBE i Sörmland sjönk något under säsongen och vi fick ett ökat antal TBE fall, det var totalt 40 fall i Sörmland, men det var inte fler fall än År 2018 då vi hade ett rekord år med hela 42 anmälda fall av TBE. Det var fyra fall av TBE hos personer under 18 år, alla fyra var ovaccinerade. Det var sex fall hos personer över sjuttio år. Könsfördelningen hamnade på 15 kvinnor och 25 män med diagnosen TBE.

TBE kommunikationskampanjen för år 2022 startade i vecka 12 och vaccinationer började erbjudas från vecka 13 i regionen. Barn från 3 års ålder tills barnet fyller 19 år erbjuds gratis vaccination sedan 2018.



**Anmälda sjukdomar enligt Smittskyddslagen i Sörmland 2017-2021**

Allmänfarliga sjukdomar	2021	2020	2019	2018	2017
Campylobacter	131	91	185	236	331
" varav inhemsk smitta	111	73	91	118	208
Covid-19	21513	9397			
Difteri	2	0	1	0	0
EHEC	11	8	11	9	14
ESBL <sub>CARBA</sub>	3	3	2	2	2
Giardia	14	12	15	20	26
" varav inhemsk smitta	8	5	2	6	4
Gonorré	38	27	73	24	23
Hepatit A	2	9	2	6	3
Hepatit B	31	27	35	35	50
" varav sjukdomsfall	1	0	1	4	3
Hepatit C	22	27	40	54	54
Hepatit D	1	0	2	3	2
Hepatit E	2	0	0	0	0
HIV	8	7	8	4	8
HTLV I eller II	0	0	0	0	0
Klamydia	667	848	789	807	916
Kolera	0	0	0	0	0
MRSA	71	75	114	121	91
" varav sjukhusrelaterad	11	7	22	14	6
Mjältbrand	0	0	0	0	0
Paratyfoidfieber	0	0	0	0	1
Pest	0	0	0	0	0
Infektion med pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin G (>MIC 1.0)	5	5	4	6	9
Polio	0	0	0	0	0
Rabies	0	0	0	0	0
Salmonella	40	31	54	63	59
" varav inhemsk smitta	32	16	25	24	16
Shigella	4	5	12	8	3
" varav inhemsk smitta	3	2	4	3	0
SARS	0	0	0	0	0
Syfilis	5	1	7	6	2
Tuberkulos	6	11	9	14	18
Tyfoidfieber	0	0	1	1	1
Virala hemorragiska febrar	0	0	0	0	0
*=Endast laboratorieanmälningspliktig					

Övriga anmälningspliktiga sjukdomar	2021	2020	2019	2018	2017
Atypiska mykobakterier	11	10	10	11	6
Botulism	0	0	0	0	0
Brucellos	0	0	0	0	1
Cryptosporidium	20	18	24	5	3
Denguefeber	0	2	8	6	2
Echinokockinfektion	1	1	1	3	4
Entamoeba histolytica	2	0	0	0	1
ESBL*	202	245	269	245	220
Gula febern	0	0	0	0	0
Beta-hemolyserande grupp A-streptokocker, invasiv infektion	5	7	14	22	19
Haemophilus influenzae – invasiv infektion	2	2	8	2	7
Harpest	15	0	4	1	4
Influensa A+B*	584	36	498	813	397
Kikhosta	0	5	12	24	14
Legionellainfektion	1	2	3	3	0
Leptospirainfektion	0	0	1	0	0
Listeriainfektion	3	2	7	3	1
Malaria	3	1	1	1	7
Meningokockinfektion – invasiv infektion	0	0	3	2	4
MERS Middle East Respiratory Syndrome	0		0	0	0
Mässling	0	0	0	0	0
Papegojsjuka	0	0	0	0	0
Pneumokockinf – invasiv	25	22	36	51	40
Påssjuka	0	0	0	1	0
Röda hund	0	0	0	0	0
Sorkfeber	2	1	1	0	0
Stelkramp	0	0	0	0	0
Trikinos	0	0	0	0	0
Q-feber	0	0	0	0	0
VRE	1	4	2	44	0
Vibrioinfektion exkl kolera	5	0	4	7	1
Viral meningoencefalit (t ex TBE)	9	27	27	61	36
TBE	40	21	22	42	26
Yersiniainfektion	10	6	8	7	8
*=Endast laboratorieanmälningspliktig					

## Vårdhygien

Pandemisituationen i början av årets månader medförde att flera av de planerade vårdhygieniska aktiviteterna tyvärr blev tvungna att ställas in. Nu hoppas vi att den fortsatta planeringen med undervisning, hygienronder och hygienhospiteringar går att genomföra.

Sektionen gav en Vårdhygienisk eftermiddag 29 mars med temat Calici, samt BHK – handskanvändning där 158 inloggade deltog från kommunerna i Sörmland.

## Hygienuppföljning

I år lanseras Region Sörmlands nya Hygienuppföljning av patientverksamheter i syfte att initiera vårdhygieniskt förbättringsarbete på enheterna. I månadsskiftet mars-april skickas därför en självskattningsenkät ut till vårdenhetscheferna, som de kan fullborda under april och maj och som sedan är tänkt att återkomma årligen. Denna hygienuppföljning påbörjades första gången 2020, men fick den gången avbrytas eftersom pandemin gjorde att man blev tvungen att prioritera om.

Självskattningsinstrumentet vi använder har ursprungligen tagits fram av Världshälsoorganisationen (WHO) och därefter anpassats till svenska förhållanden av Folkhälsomyndigheten i samarbete med företrädare för kommuner och regioner, Svensk Förening för Vårdhygien och Smittskyddsläkarföreningen. Efter ytterligare anpassning till Region Sörmland har vi formaterat det elektroniskt, så att självskattningen kan fyllas i via webben.

Självskattningen är central i arbetet, för att identifiera förbättringsmöjligheter, för att få i gång förbättringsarbetet och för att kommande år följa upp själva förbättringen. Frågorna rör sådant som förutsättningar för tillämpning av BHK, centrala aspekter på hygienisk standard i övrigt, som t.ex. rengöring, desinfektion och förrådshållning samt hur man arbetar och utbildar beträffande vårdhygien på enheten. Genom att besvara frågorna ser man i vilka avseenden man håller en tillräcklig nivå och var det finns ytterligare att göra.

Till flertalet frågor finns länkat material i form av bakgrundsinformation, författningar och andra regler på hygienområdet, egenkontroller, undervisningsmateriel och aktiviteter, som leder över till hur man kan gå vidare med förbättringar. Vi tänker oss att förbättringsarbetet med olika aktiviteter fördelas över året i ett fortlöpande arbete där vissa aktiviteter kan återkomma som i ett årshjul. Genom att vårdhygien aktualiseras på olika sätt och vid upprepade tillfällen, hålls tankarna på detta patientsäkerhetsområde levande. Meningen är att allt detta ska göra det lätt att finna en struktur för hur man konkret kan gå vidare och göra något för att förbättra hygien på sin enhet. Man ska inte vara lämnad i sticket med bara frågor och inga svar.

När vi pilottestade självskattningen fick vi påfallande positiv respons från de vårdenhetschefer som testade. De kom från primärvård, sjukhusmottagning och slutenvård. Man tyckte att man såg möjligheter och fick uppslag till hur man själv på ett strukturerat sätt kan verka för bättre hygien och att det blev lättare än om man skulle försöka uppfinna hela förbättringsarbetet själv.

Självskattningen sammanfattas i en poängsumma som årligen förmedlas till regionens uppföljningssystem PLUSS. Vårdverksamheterna är ju mycket olika till sin karaktär. Tänk på skillnaden mellan en psykiatrisk mottagning och en operationsavdelning. Därför lämpar sig inte resultatet från självskattningen för att jämföra enheter, men man kommer att kunna jämföra den egna enheten med sig själv, år för år, och förhoppningsvis märka förbättring.



## Kommande utbildningar:

- 7/4 2022 - Vårdhygienisk eftermiddag Regionen Tema: Calici och BHK – Handskanvändning
- 19/4 2022 - Utbildning för nyutexaminerade sjuksköterskor
- 17/5 2022 - Vårdhygienisk Grundutbildning för chefer Region
- 19/5 2022 - Vårdhygienisk Grundutbildning för chefer Kommun
- 24/5 2022 - Smittspårarutbildning
- 7/6 2022 - Undervisning semestervikarier NLN
- 8/6 2022 - Undervisning semestervikarier MSE
- 13/6 2022 - Undervisning semestervikarier MSE
- 14/6 2022 - Undervisning semestervikarier NLN
- 15/6 2022 - Undervisning semestervikarier KSK
- 16/6 2022 - Undervisning semestervikarier i Kommunerna
- 20/6 2022 - Undervisning semestervikarier NLN
- 21/6 2022 - Undervisning semestervikarier MSE

## Kontakta oss på Smittskydd/Vårdhygien:

E-post: [smittskydd.vardhygien@regionsormland.se](mailto:smittskydd.vardhygien@regionsormland.se)

<b>Smittskydd</b>		
Signar Mäkitalo	Smittskyddsläkare, Strama-ordförande, VC	079-060 93 66
Louise Rushton Berg	Enhetschef, Smittskyddssjuksköterska, Strama-koord.	016-10 35 91
Marita Graff	Smittskyddssjuksköterska	016-10 35 68
Anne Flormaelen Reeves	Smittskyddssjuksköterska	016-10 32 14
Cecilia Zetterlund	Verksamhetsadministratör	016-10 35 85

<b>Samordning sexuell hälsa och STI-prevention</b>		
Kajsa Saleem	STI-samordnare	076-723 47 80

<b>Vårdhygien (Region och Kommuner)</b>		
Mikael Stenheim	Hygienöverläkare	076-495 42 36
Henrik Wiklund	Hygiensjuksköterska	016-10 38 68
Sandra Khouri	Hygiensjuksköterska	016-10 55 42
Mia Larsson	Hygiensjuksköterska	0155-22 22 02
Yvonne Axelsson	Hygiensjuksköterska	0155-22 22 90